

**SCIENCE
PROBLEMS.UZ**

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzARB
muammolari**

Jild 3, Son 12/1

2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 12/1 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Укташ Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Раја Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўкташович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Ҳатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Ҳамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б., Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яҳшиликов Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукахаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шуҳрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салаҳутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Рахман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуротовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Ҳуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфизилиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси

Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Файбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амирнов Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судъялар олий кенгаши хузуридаги Судъялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Тошкент давлат юридик университети.

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети хузуридаги

педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази; Тайланова Шохида Зайневна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васила Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарқанд вилоят ИИБ Тиббиёт бўйими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Марҳабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насридин Атакуллович –сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич –сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-үй. Электрон манзил:
scienceproblems.uz@gmail.com

Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

<i>Елмуратов Икматулла Гайбуллаевич</i> ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДАГИ БИРИНЧИ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ТАРИХИ (1931-1936 ЙИЛЛАР)	12-18
<i>Qitaybekov Azizbek Kenesbek o'g'li</i> QORAQALPOG'ISTONDA HAVO TRANSPORTINING SHAKLLANISHIDA "DOBROLET" AKSIYADORLIK JAMIYATINING O'RNI	19-23
<i>Nawrizbaeva Nurjamal Qudaybergenovna</i> QORAQALPOQLARNING GILAMCHILIGI BILAN BOG'LIQ BA'ZI MAROSIMLAR	24-29
<i>Сайдуллаев Фаррух Умедулло ўғли</i> МУҲАММАД ҲАКИМ ТЕРМИЗИЙНИНГ ЭТНОЛОГИК ВА ЭТНОГРАФИК ТАДҚИҚОТЛАРИ	30-35
<i>Berdiqulov Mirolim Tugalvoyevich</i> TO'DA-1 NEOLIT MAKONINING O'ZBEKISTON TOSH DAVRI ARXEOLOGIYASINI O'RGANISHDAGI O'RNI	36-40
<i>Olimjonova Gulida Olimjon qizi</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT BOJXONA XIZMATI ORGANLARI FAOLIYATI ..	41-47
<i>O'ng'arov Lazizbek Amiriddin o'g'li</i> NUROTA TOG' TIZMASINING TOSH DAVRI ARXEOLOGIYASINING O'RGANILISH TARIXI..	48-53
<i>Rahmonov Faxriddin Shoymardonovich</i> MILLIY DEHQONCHILIK MADANIYATINI ETNO-TARIXIY MANBALARDA AKS ETISHI (JANUBIY O'ZBEKISTON MISOLIDA)	54-58
<i>Tilavboyev Muhammad</i> JIZZAX VOHASIDA OT BILAN BOG'LIQ URF-ODATLAR VA MAROSIMLAR	59-63
<i>To'xtaboyev Xurmatullo Shomirza o'g'li</i> O'ZBEKISTON ILM-FANI RIVOJIDA FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETINING O'RNI (MUSTAQILLIK YILLARI MISOLIDA)	64-68
<i>Рахматиллаев Хасанбой</i> МАРКАЗИЙ ОСИЁНИНГ ҚАДИМГИ ДАВР ЭТНИК ТАРИХИНИ ЁРИТИШДАГИ АЙРИМ МУАММОЛИ МАСАЛАЛАР ВА УСУЛЛАРГА ДОИР	69-74
<i>Qurbanova Manzila Boqiyevna</i> BUXORO VOHASI MILLIY SHIRINLIKHLARI VA ICHIMLIKHLARI	75-80
<i>Ravshanova Gulora</i> QASHQADARYO VOHASIDA MUNTAZAM QUROLLI HARAKATLAR TA'MINOTI (XX-asrning 20- yillarida)	81-85
<i>Зарипбаев Уснатдин Оракбаевич</i> ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ЙИЛЛАРИДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИ ФАОЛИЯТИ	86-90

<i>Baxronov Abdullo Haydar o'gli</i>	
O'ZBEKISTONDA TOSH DAVRI ARXEOLOGIYASINI O'RGANISHDA XALQARO EKSPEDISIYALARINING O'RNI	91-95
<i>Maxmatqulov Jasur Isroil o'g'li</i>	
GIYOHVANDLIKKA QARSHI KURASH MAVZUSINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	96-101
<i>Eanova Nilufar</i>	
O'ZBEKİSTON-TURKİYA HAMKORLIGI VA UNİNG NATİJASI (TO'QIMACHILIK SANOATI MISOLIDA)	102-106
<i>Норбоев Сарвар Қахрамон ўғли</i>	
АФРОСИЁБДАГИ СҮФД МУДОФАА ДЕВОРИГА ОИД ТАДҚИҚОТЛАРНИНГ ЎРГАНИЛИШИ (XX АСРНИНГ 50-80-ЙИЛЛАРИ).....	107-111
<i>Эсонов Зиёдбек Юлдашевич</i>	
ФАРГОНА ВОДИЙСИ АҲОЛИСИ ТЎҚИМАЧИЛИК ҲУНАРМАНДЧИЛИГИ АНЪАНАЛАРИ	112-117
<i>Tishabayeva Irodaxon Rasulovna</i>	
1960-1970 YILLARDA O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI	118-124
<i>To'xtamisheva Fotima Musurmonovna</i>	
MUSTAQILLIK YILLARIDA QASHQADARYO VOHASI KASHTADO'ZLIGIDA O'ZGARISHLAR.....	125-132
<i>Sattorov Nurbek</i>	
SHIMOLIY BAQTRIYA VA ZARAFSHON MINTAQALARIDA DEHQONCHILIK VA CHORVACHILIK MADANIYATI SOHIBLARI ETNOMADANIY ALOQALARINING O'ZBEK XALQI ETNOGENEZEI SHAKLLANISHIDAGI O'RNI	133-138
<i>Hazratov Nurali Burxon ug'li</i>	
QADIMGI KESH VILOYATI HUDUDIDAGI ARXEOLOGIK YODGORLIKALARINING O'RGANILISH TARIXIDAN	139-144
<i>Mamatqulov Bekzod Sherozovich</i>	
O'ZBEKISTONDA GAZ-OLTINGUGURT SANOATINING YUZAGA KELISHI VA UNING RIVOJLANISH TARIXI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	145-149
<i>Berdiyev Jamshid</i>	
VOHA JOY NOMLARINING SHAKLLANISHIDA ETNONIMLAR VA PATRONIMLARNING TUTGAN O'RNI	150-155
<i>Djurakulov Sherzod Davronovich</i>	
SAMARQAND VILOYATI HUDUDIDI TOSH DAVRI ARXEOLOGIYASINING O'RGANILISHI TARIXI	156-161
<i>Курбанова Дилрабо Шерипбоевна</i>	
ПАРЛАМЕНТ ТАРИХИ ВА ТАРИХШУНОСЛИГИ	162-172

<i>Zuxriddin Boltayevich Junaev</i> ХОРАЗМДА РЕСПУБЛИКА ТУЗУМИ: ЮТУҚЛАР ВА МУАММОЛАР (1920-1924 йиллар)	173-181
<i>Mamatdiev Boxodir Bobojonovich</i> QASHQADARYO MUZEYIDAGI NODIR OSTODON	182-186
<i>Norqo'chqarov Xushvaqt Eshnazarovich</i> AFG'ONISTONDA O'ZBEK TILINING QONUNIY ASOSLANISHI, O'ZBEKLAR IJTIMOIY-MADANIY HAYOTIDAGI O'RNI (XX ASR – XXI ASR BOSHLARI)	187-197
<i>Ibragimov Rahmon Ziyodullaevich</i> ТОШКЕНТ ВОҲАСИ СҮНГИ БРОНЗА ДАВРИ ТАРИХИ ТИЗИМИДА: Дағн үдуми ва миграция масалалари	198-203
<i>Azamatova Gulmira Bajirbekovna</i> ОДАМ САВДОСИГА УЧРАГАН МИГРАНТ ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲАҚИДА БАЪЗИ МУЛОҲАЗАЛАР	204-208
<i>Tishabayeva Irodaxon Rasulovna</i> 1960-1970 YILLARDA O'ZBEKİSTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI	209-215
08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ	
<i>Ostonokulov Azamat Abdukarimovich, Inoyatov Mardonbek Mo'min o'g'li</i> DAVLAT SEKTORIDA ICHKI AUDITNING XALQARO STANDARTLARI	216-226
<i>Kurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich</i> O'ZBEKİSTONDA KORPORATIV BOSHQARUV TASHKILIY- IQTISODIY MEXANIZMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI	227-232
<i>Отабеков Отажон Гайрат ўғли</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ОПТИМАЛ СОЛИҚ ЮКИ ВА ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ МАСАЛАЛАРИ	233-243
<i>Шакирова Фарғат Болтаевна</i> ИННОВАЦИОН ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА БАҲОЛАШ ИНДИКАТОРЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ	244-255
<i>Мамбетназаров Бахыт Бисенбаевич</i> ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ТАДБИРКОРЛИК СУБЬЕТЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	256-263
<i>Jumaniyazova Ro'za Quvondiq qizi</i> TURIZM INFRATUZILMASI TUSHUNCHASI VA UNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	264-269
<i>Matniyozov Murodjon Rajabbayevich</i> DESTINATSIYA IMIDJINI SHAKLLANTIRISHDA TURISTLARNING SODIQLIGI VA QONIQISHINING AHAMIYATI	270-278

<i>Хамидова Зарифа Урол қизи</i>	
ДАВЛАТ СЕКТОРИДА ИЧКИ АУДИТ ВА ДАВЛАТ МОЛИЯВИЙ НАЗОРАТ ТАДБИРЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	279-291
<i>Toshaliyeva Saodat Toxirovna</i>	
KICHIK TADBIRKORLIK TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOIY-IQTISODIY MOHIYATI	292-296
<i>Худойназаров Фахрутдин Хаитович</i>	
ИБН ХАЛДУННИНГ ИҚТИСОДИЁТГА ТАВСИЯЛАРИ	297-304
<i>Nurullayev Hoshimjon Hamidovich</i>	
GASTRANOMIYANING TURIZM RIVOJLANISHIDAGI AHAMIYATI	305-313
<i>Кадырова Шарофат Амоновна</i>	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ....	314-323
<i>Бегматова Зиёда Захиджановна</i>	
ДАВЛАТ ИНТЕРАКТИВ ХИЗМАТЛАРИ ТИЗИМИ АСОСИДА КАДРЛАР БАНДЛИГИНИ ВА УЛАРГА ТАЛАБНИ БАҲОЛАШ	324-332
<i>Shafkarov Bakhrom Khudoyberdievich</i>	
TERRITORIAL FEATURES AND THEIR EFFECTIVE USE IN THE CULTIVATION OF VITICULTURE PRODUCTS	333-340
<i>Masharipova Fazilat Axmedovna</i>	
OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING AHAMIYATI	341-348
<i>Мусинов Дишод Султанович</i>	
ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИННИНГИЖТИМОЙ ВА ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИГИИҚТИСОДИЙ ЎСИШ ОМИЛИ СИФАТИДА	349-359
<i>Шакирова Юлдуз Сайдалиевна</i>	
ВОПРОСЫ РАЗРАБОТКИ ДОРОЖНОЙ КАРТЫ АКТИВИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ	360-368
<i>Абдиовохидов Мамуржон Авазхон ўғли</i>	
РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНГ МАЗМУНИ, ТАВСИФИ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	369-380
<i>To'xtasinova Muxayyo Mirzasultonovna</i>	
DAVLATNING INNOVATSION TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MASALASIGA	381-388
<i>Курбанова Раҳима Джамшедовна, Мирзаева Ширин Нодировна</i>	
РОЛЬ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В СТИМУЛИРОВАНИИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	389-403
<i>Набиева Нилуфар Муратовна</i>	
ОСОБЕННОСТИ КОМПЛЕКСА МАРКЕТИНГОВОГО ПРОДВИЖЕНИЯ КОМПАНИИ В ЦИФРОВОЙ СРЕДЕ	404-416

<i>Safarov Radjabboy Eshmukhammadovich</i>	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA INDIVIDUAL DAROMADGA SOLIQLAR MEXANIZMIDAN SAMARALI FOYDALANISH MASALALARI	417-428
<i>Sharipova Zulayho</i>	
SANOAT TARMOQLARI KLASTERLARINI RIVOJLANTIRISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	429-434
<i>Шарипов Акбар Илхамович</i>	
ЧАКАНА САВДО КОРХОНАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА РАҶАМЛИ МАРКЕТИНГНИ РОЛИ	435-440
<i>Хаджаев Хабибулла Сагдуллаевич</i>	
ОБЪЕКТИВНАЯ НЕОБХОДИМОСТЬ И ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ АНТИМОНОПОЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ В РАЗВИТИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ.441-447	
<i>Xamzayeva Dilfuza Samarovna</i>	
SURXANDARYO VILOYATIDA TURISTIK MAHSULOTLARNI BAHOLASH VA SAMARALI RIVOJLATIRISH IMKONIYATLARI	448-452
<i>Усманова Насиба Акбаржоновна</i>	
ПУТИ РАЗВИТИЯ МЕНЕДЖМЕНТА В СФЕРЕ УСЛУГ	453-459
<i>Исхакова Сарвар Аюбовна</i>	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ЗАНЯТОСТЬ И КВАЛИФИКАЦИЮ ПЕРСОНАЛА В СФЕРЕ БЫТОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	460-467
<i>Ollanazarov Bekmurod Davlatmuratovich</i>	
INNOVATSION TADBIRLIKNI MOLIYALASHTIRISHDA MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH VA UNI TURISTIK XIZMATLAR SOHASIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	468-479
<i>To'ychiyeva Nodira G'ulom qizi</i>	
OLIY TA'LIMNI BOSHQARISHDAGI INNOVATSIYALAR. CHAT GPT YOHUD SUN'YIY INTELLEKT	480-485
<i>Абдураҳимова Саида Аҳмаджановна, Адилова Гўзал Абзаловна</i>	
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА КИЧИК БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИ ТАРКИБИЙ ҚИСМЛАРИНИНГ БАРҚАРОР РИВОЖЛANIШ ТАҲЛИЛИ	486-494
<i>Maxsudov Sherzod Solijonovich</i>	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION MUHIT JOZIBADORLIGINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	495-500
<i>Tadjibekova Dilnoza Bakhtiyorovna</i>	
ENHANCING FINANCIAL RESOURCE FORMATION IN BUSINESSES	501-506
<i>Radjabova Malika Ziyodullayevna</i>	
AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH ISTIQBOLLARI XUSUSIDA	507-512

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

<i>Asraqulova Adiba Nabiyevna</i>	
ZAMONAVIY DAVRDA IQTISODGA FALSAFIY QARASHLAR	513-520
<i>Жўраев Аҳмад Муҳаммадиевич</i>	
ТИНЧЛИКПАРВАРЛИК ФОЯЛАРИНИНГ ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДАГИ АҲАМИЯТИ	521-530
<i>Гуламова Мавжуда Ташиулатовна</i>	
АХМАД ЗИЁУДДИН АЛ-КУМУШХОНАВИЙ АСАРЛАРИДА КОМИЛ ИНСОН ФОЯЛАРИНИНГ ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛИ	531-538
<i>Abduxolikova Nasiba Alijonovna</i>	
YOSHLARNING ONLAYN TA'LIM JARAYONIGA TA'SIR ETUVCHI IJOBIY SALBIY OMILLAR	539-544
<i>Yazdonov Zikirillo Shukurilloyevich</i>	
QALANDARIYLIK VA UNING INSON, JAMIYAT TIZIMIDAGI O'RNI	545-552
<i>Sharipova Barno Salimovna</i>	
BIOETIK MADANIYATNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA UNING ZAMONAVIY IMIJI	553-558
<i>Xalikulova Umida Rustamovna</i>	
AXBOROT MUHITINING OLIY TA'LIMGA TA'SIRI: KONSTRUKTIV VA DESTRUKTIV OMILLAR	559-564
<i>Abbasova Maftuna Subxonovna, Temirova Xurshida</i>	
OILA VA NIKOH MA'NAVIYATI, OILANI MUSTAHKAMLASH OMILLARI	565-571
<i>Tog'ayev Nodirjon Ergashevich</i>	
AJDODLARIMIZ BOY ILMIY MEROSINING O'ZBEKİSTONDA MA'RIFATLI JAMIYAT QURISH HAMDA YOSHLAR TARBIYASIDA TUTGAN O'RNI	572-576
<i>Kipchoqov Xomidjon Gulomovich</i>	
JAVOBGARLIK PRINSIPINI SHAKLLANTIRISH AXLOQSHUNOSLIKNING ASOSIY MASALASI SIFATIDA	577-581
<i>Raximova Rayxon Abdurasulovna</i>	
ZAMONAVIY OILADA MA'NAVIY-AXLOQIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISH: MUAMMONING NAZARIY VA USLUBIY TAHLILI	582-586
<i>Аззамова Нилюфар Шухратовна</i>	
"АДАБ АЛЬ-ТАБИБ" КАК ИСТОЧНИК НАЦИОНАЛЬНОЙ БИОЭТИКИ	587-591
<i>Axmadiyev Nuriddin Muxutdinovich</i>	
INTELLEKTUAL MADANIYAT YOSHLARNING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRISHNING MUHIM MEZONI SIFATIDA	592-596
<i>Nabiiev Mansur Jamxur o'g'li</i>	
DEMOKRATIK JAMIYAT TARAQQIYOTIDA IJTIMOIY G'OYALAR EVOLYUTSIYASI VA MODERNIZATSİYASI	597-603

<i>Kenjayeva Dilrabo Romanovna, Xaydarova Larisa Sunnatovna</i>	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA MILLIY MADANIYAT SOHASIDAGI O'ZGARISHLARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	604-609
<i>Abduraximova Tursunoy Abduvoxid qizi</i>	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASINING FALSAFIY MOHIYATI	610-615
<i>Tagayev Ganisher Xasanovich</i>	
YOSHLAR ETNOESTETIK DUNYOQARASHINI RIVOJLANTIRISHDA BADIY-ESTETIK OMILLARNING O'RNI	616-625
<i>Шоназаров Жамишид Шухратович</i>	
БЕҲБУДИЙ ВА УНИНГ ДАВЛАТЧИЛИК ФОЯСИ	626-630
<i>Ҳамраев Сироҷ Аbruевич</i>	
ЖАМИЯТ ЯНГИЛАНИШИ ВА ТАДБИРКОР МАҶНАВИЯТИ	631-637
<i>Nabiyev Bekzod Muxammadumarovich</i>	
MAFKURAVIY ISHLARNI TASHKIL ETISHDA ZAMONAVIY TARG'IBOT TEXNOLOGIYALARI: O'ZBEKISTON VA XORIJ TAJRIBASI	638-642
<i>Hashimova Gulsina Ismoyilovna</i>	
HARBIY IJTIMOIY ISH VA HARBIY MADANIYATNING HARBIY XIZMATCHILAR FAROVONLIGINI TA'MINLASHDAGI ROLI	643-648
<i>Karimova Gulnoza Yigitaliyevna</i>	
AXLOQIY MADANIYAT TUSHUNCHASINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIY ZARURIYATI	649-655
<i>Sharipova Kamola Usmonjonovna</i>	
YANGI O'ZBEKISTONDA GENDER TENGLIKNI TA'MINLASH BO'YICHA ILG'OR XORIJUY DAVLATLAR TAJRIBASINI MILLIY STRATEGIYAGA TRANSFORMASIYALASH ISTIQBOLLARI	656-661

09.00.00- Фалсафа фанлари

Kipchoqov Xomidjon Gulomovich,
PhD, Namangan muxandislik texnologiya instituti

JAVOBGARLIK PRINSIPINI SHAKLLANTIRISH AXLOQSHUNOSLIKNING ASOSIY MASALASI SIFATIDA

Annotatsiya. Ushbu maqolada javobgarlikning mohiyatidan kelib chiqib, davlat xizmatchilari uchun axamiyati va zaruriyati, faoliyat samaradorligida tutgan o'rni, hamda javobgarlik tabiiy ta'sirga ega, ixtiyoriy ravishda qabul qilingan, kelishilgan va ixtiyoriylik elementining namoyon bo'lish darajasiga qarab ma'nnaviy, huquqiy, iqtisodiy, siyosiy, individual va jamoaviy javobgarlik kabi turlari asoslab berilgan.

Kalit so'zlar. Erkinlik, javobgarlik, burch, vijdon, adolat, muxabbat, majburiyat, zaruriyat va tasodif.

Kipchoqov Khomidjon Gulomovich,
PhD, Namangan Institute of Engineering and Technology

FORMATION OF THE PRINCIPLE OF RESPONSIBILITY AS A MAIN ISSUE OF ETHICS

Abstract. This article is based on the essence of responsibility, on the basis of such types as moral, legal, economic, political, individual and collective responsibility of civil servants, their role in the effectiveness of activities, responsibility in Hama has a natural effect, is voluntarily accepted, agreed upon and depends on the degree of manifestation of the element of prudence.

Keywords. Freedom, responsibility, duty, conscience, justice, conformity, duty, necessity, and chance.

Кипчоқов Хомиджон Гуломович,
PhD, Наманганская Инженерно – технологический институт

ФОРМИРОВАНИЕ ПРИНЦИПА ОТВЕТСТВЕННОСТИ КАК ГЛАВНОГО ВОПРОСА ЭТИКИ

Аннотация. Данная статья основана на сущности ответственности, на основе таких видов, как моральная, юридическая, экономическая, политическая, индивидуальная и коллективная ответственность государственных служащих, их роли в эффективности деятельности, ответственность в Хаме имеет естественный эффект, добровольно принимается, согласовывается и зависит от степени проявления об элементе осмотрительности.

Ключевые слова. Свобода, ответственность, долг, совесть, справедливость, соответствие, обязанность, необходимость и случайность.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3I12.1Y2023N78>

Kirish. Axloqiy tafakkur tarixida ijtimoiy javobgarlik masalasi ko'p hollarda inson erkinligi mutlaq emasligi, uning chegaralanganligi muammosi bilan bog'liq xolda rivoj

topganligini kuzatishimiz mumkin. Shu ma'noda, "har bir sohada erkinlik va javobgarlik tushunchalari bir birini to'ldiradigan tushunchalar sifatida qo'llanilganligi" bois "erkinlik tajribalari doimo javobgarlik muammosi bilan bog'liq bo'lib keldi"[1.20]. Erkinlikdan javobgarlikka harakatlanish mantig'i ko'proq mumtoz Yevropa falsafasiga xos yo'naliш bo'lib, "javobgarlik" tushunchasi alohida kategoriya sifatida tadqiq etilgan. Buning asosiy sababini esa mazkur tushuncha erkinlik va zarurat kategoriyalaring muammoli sohasi doirasida o'r ganilganligi bilan izohlash mumkin. Ko'pincha hayotda axloqiy javobgarlik huquqiy javobgarlikka almashtirilib, birinchi navbatda bu yerda aybdorlik masalasi asosiy o'ringa ko'tarilib uning zamirida "javob berish" tushunchasi yotadi. Shunday qilib, javobgarlik tushunchasining nisbiyligi va ikkilamchi mohiyatidan kelib chiqib, uning boshqa axloqiy-falsafiy kategoriyalar erkinlik, burch, vijdon, sevgi,adolat va boshqalar bilan bog'likligini taxmin qilish mumkin.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Suqrot ilm bilan fazilatni chegarasini aniqlab, odam mas'uliyat bilan harakat qiladi, nima qilayotganini biladi va ezgulikka amal qiladi deb ta'kidlaydi. Demak, bunda inson o'z ixtiyori bilan harakat qiladi. Aristotel "javobgarlik" tushunchasini to'g'ridan-tug'ri ishlatmay, "insonni o'z taqdiri va farovonligi uchun javobgar sifatida qo'lladi"[2.20]. Uning fikricha inson ongli va muvozanatl xarakat orqali fazilatli bo'ladi. Bunday harakatlar uchun shaxsning o'zi javobgardir. Inson tabiatiga ko'ra yaxshi va yomon amallarni qiladi. Shuning uchun Aristotel "tabiat, zarurat, tasodif va shu bilan birga insondan keladigan aql va vaznni" ajratib ko'rsatib, sabab oqibat munosabatlarida odam hal qiluvchi omil bo'lib, aniq axloqiy javobgarlik sababchisi hisoblanadi deydi"[3.318]. Uning fikricha, javobgarlik masalasi xatti-harakatni o'zboshimchalik bilan qilingan yoki qilinmaganligiga bog'lik xolda xal qilish muhim ahamiyatga ega. Masalan, u "maqtov va hukm, ushbu harakatning tugallanmagani yoki majbur bo'lishdan sodir bo'lganiga qarab olinadi"[4.96], deb ko'rsatadi.

Yangi davr falsafasida javobgarlik fenomeni inson erkin va mas'uliyatli tanlov subyekti sifatida ko'rib chiqiladi. Masalan, T. Gobbsning fikriga ko'ra, "fazilatli harakatlarning asosiy sababchisi erkin harakatdir deb aytib o'tgan. J. Edvard o'zining "Iroda erkinligi" asarida "hissiyot"ni "aql"dan ajratib, javobgarlik aql va erkinlikdan kelib chiqadi, deb ta'kidlaydi[4.202]. Shuningdek Gegel ham ratsionallikni javobgarlikning asosi deb hisoblaydi, lekin undan oldin birinchi navbatda, tushuncha sifatida ruxning universal shakli yotadi. Kant vijdonni javobgarlikning "subyektiv tamoyili" sifatida ko'rib chiqadi, shunchaki vijdonga ko'ra javobgarlikni javobgarlikdan ajratib ko'rsatadi. Tabiiyki, "obyektiv tamoyil"ning xususiyati esa burchga asoslangan kategoriya imperativ sifatida namoyon bo'ladi. Uning nazarida "vijdonli xar bir kishi o'z xatti harakati uchun Xudo oldidagi javobgarlikning sub'yektiv tamoyili bo'lishi kerak, ammo javobgarlik tushunchasi mavhum bo'lsa ham xar doim axloqiy o'z o'zini anglashni aks ettiradi"[5.31]. Ta'kidlash kerakki, Kant javobgarlikni axloqning zaruriy xususiyati sifatida birinchilardan bo'lib ajratgan.

Ijtimoiy javobgarlikning kategoriya yahamiyatini utilitar nuqtai nazardan chuqur ochib bergen faylasuf J.Mill jazoning zarurligi, ya'ni muqarrarligi ijtimoiy javobgarlikni istisno qilishligini asoslashga xarakat qildi. Masalan, shaxs boshqalarning manfaatlariga zarar yetkazadigan xarakatlar uchun javobgar bo'ladi, shundan keyin jamiyat bunday shaxslarni jazolash huquqiga ega.

Tahlil va natijalar. Shubhasiz ijobjiy ishlar uchun javobgarlikni talab qilish shart emas. Agar biror kishi u haqida gapirsa, demak, u aybdor bo'lishga tayyor va "jazolanish g'oyasi o'sha

paytda gapiruvchining fikrida paydo bo'ladi" [6.285]. Bu yerda axloqiy javobgarlikni huquqiy javobgarlikdan ajratish kerak, masalan, dastlab tartibga solish bilan bog'lik bo'lgan javobgarlikni "salbiy" javobgarlik turi sifatida ko'rib chiqilishi mumkin.

G.Yonasning "Javobgarlik tamoyili. Texnologik sivilizatsiya uchun axloqiy tajriba" asarida ham o'z aksini topgan. Uning fikricha, ijtimoiy javobgarlik axloqiy xatti-xarakatlarning xal qiluvchi omili xisoblanadi. Keyinchalik amalga oshgan xatti-xarakat asosida "ikkilamchi javobgarlik" yuzaga keladi. Maxsus javobgarlikning bunday "ikkinci darajali tabiat" universal javobgarlikning ustuvorligi va universalligi g'oyasini ilgari suradi. V. Tomashovning "Javobgarlik ekzistensial muammo sifatida" nomli monografiyasida javobgarlikni zaruriyatning "amalga oshirilishi" sifatida tushunishdan kelib chiqqan jarayon sifatida ko'rib chiqadi. Shunga asoslanib, u javobgarlik "jarayoni"ning quyidagi bosqichlarini ko'rib chiqadi: [7.26].

- bilishga oid — maqsadlarni belgilash uchun javobgarlik, ya'ni ob'yektiv zaruratni to'g'ri aniqlash;
- refleksiv — subyektning zaruriyatni amalga oshirish imkoniyati va o'z qobiliyatiga munosib baholanishi aks ettirgan refleksiv javobgarlik;
- instrumental — zaruriyatni amalga oshirish usullari va vositalarini to'g'ri tanlash uchun javobgarlik;
- aksiologik — muqobil xatti-harakatni tanlashda qadriyatli asoslar uchun javobgarlik;
- amaliy — amaliy faoliyat yo'naliishi va natijalari uchun javobgarlik.

Mazkur ketma-ketlik, bizning fikrimizcha, javobgarlik jarayonining faqat kichik bosqichlarini aks ettiradi, ya'ni harakat motivatsiyasi, uni amalga oshirish va kutilayotgan natija jarayonini. Dastlabki to'rt bosqichni istiqbolli javobgarlik sifatida belgilash mumkin. Bundan tashqari, bu yerda harakat qilish uchun to'g'ri, mos model taklif etiladi. Bunday xolda oxirgi bosqich nazariy jihatdan yakunlovchi bosqich hisoblanadi. Amalda hatto faoliyatning ideal "jarayon ketma ketligi" bo'lsa ham, ba'zida oqibatlarini oldindan aytish qiyin. Aslida, bu yerda javobgarlik ko'pincha "endigina boshlanadi".

Shuning uchun, yuqorida aytilganlarga tadqiq etilayotgan hodisaning vaqt jihatini aks ettirgan quyidagi bosqichlarni ko'rsatish mumkin:

- natijani keltirib chiqaruvchi, uni oxirgi amaliy natijadan farqlash — ya'ni natija va faoliyatning bevosita oqibatlari uchun javobgarlik;
- istiqbolli — voqeа yoki xodisaning kumulyativ ta'siri natijasida yuzaga keladigan uzoq muddatli;
- oqibatlar uchun javobgarlik, ya'ni loyihamiy ehtiyojni amalga oshirish uchun javobgarlik.

Ko'pincha amaliyotda ro'y beradigan moyillik kayfiyati uchun javobgar bo'lish kelajakdan qochish istagi, javobgarlikdan qo'rqish va uning futorologiyasidan uzoqlashish (javobgarlik psixologiyasi) istagi shaklida bo'lishi mumkin.

Muhokama. Zamonaviy axloqshunoslikda javobgarlik ko'rib chiqilayotgan hodisani aniqlangan va noaniq holatlaridan ozod qiladi, o'z-o'zidan javobgarlikning ustuvorligini tasdiqlaydi, o'ziga xos va axloqiy mutlaqlikdan ozod qiladi. Shunga o'xshash konsepsiya G. Yonasning javobgarlik tamoyilida uchraydi. Buni so'ngi istiqbolli bosqich sifatida avvalgilarining tarkibiy qismi sifatida ko'rib chiqish mumkin. Javobgarlik tabiiy ta'sirga ega, ixtiyoriy ravishda qabul qilingan, kelishilgan va ixtiyoriylik elementining namoyon bo'lish

darajasiga qarab ma'naviy, huquqiy, iqtisodiy, siyosiy, individual va jamoaviy javobgarlik kabi turlari ajralib turadi. Bundan tashqari, ko'pincha aralash hodisa sifatida ham namoyon bo'ladi. Masalan, huquqiy javobgarlik ma'naviy darajani anglatmaydi.

Jamiyatda javobgarlik o'lchovini belgilash va uning mukammal tizimini yaratish mumkin emas, shuning bilan faoliyatning yangi shartlari insoniy munosabatlarining an'anaviy shakllariga mos kelmaydigan noyob vaziyatlarni keltirib chiqaradi. Masalan, olimlar ta'kidicha, faqat axloqiy javobgarlikka mas'uliyatni hammasini mumkin emas, bu sub'yektiv baholash xavfiga olib keladi.

Individual va jamoaviy javobgarlikni taqsimlash ham muammolidir. Agar individual xarakatlarning ahamiyati oshib ketsa bitta odamning xatosi global oqibatlarga olib kelishi mumkin. Shuning uchun yangicha jamiyatlar axloqiy javobgarlik prinsipi asosida qurilishi kerak, bu yerda nafaqat jamoaviy, balki insonning real javobgarligi ham belgilanadi. Avvalo, bunday fikrlash shakllanishi kerak, bunda "inson o'zini rivojlanayotgan global jarayonning bir qismi sifatida his qiladi va uning salbiy oqibatlarini aniqlash va bartaraf etishga qaratilgan harakatlarni amalga oshirishga tayyor turadi[1.273].

Ko'pincha, individual javobgarlikni jamoaviy ravishda belgilashda qiyinchiliklar yuzaga keladi. Bu borada X. Lenk quyidagi xulosalarga keladi va ushbu muammoni quyidagicha ko'rib chiqadi: javobgarlik guruhg'a emas, balki shaxslarga yuklatiladi; shaxsiy javobgarlik o'z kuchida qoladi; guruhning xar bir a'zosi uchun ahamiyatsiz qismlarga bo'linishi mumkin bo'lgan umumiy javobgarlik yo'q; shaxs guruxning barcha a'zolari uchun javobgar emas. Xar biri o'z pozitsiyasiga ko'ra, xarakatlarning sifati, obyektga ta'siri kuch va bilimga ega bo'lish darajasi jihatidan tizim ichida, ayniqsa agar u beparvolik yoki harakatsiz xolda mavjud barqarorlikni buzsa javobgar bo'ladi [8.559].

Aytish mumkinki, axloqiy javobgarlikning turli xil tushunchalarini tizimlashtirgan Klik, uning asoslari, dolzarb muammolari va chegaralari haqida "Javobgarlik axloqi. Keljakning axloqiy nazariyasi" nomli monografiyasida asoslab bergan. Kanke "ijtimoiy javobgarlikni" ilmiy va falsafiy bilimlar va ekzistensial amaliyotning natijasi" deb hisoblaydi[9.5].

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, javobgarlik nafaqat o'tmish bilan balki keljakda ham xarakterli, bo'lib agar inson o'z oldidagi javobgarligini e'tiborsiz qoldirsa, u xar qanday salbiy oqibatlarga olib kelishi mumkin. Shaxsiy javobgarlik choralarini belgilashda odamlar turli xil qadriyatlarni hisobga olishadi va ularning qat'iyligi javobgarlikning miqdoriy belgilanishini hal qiladi. Javobgarlik axloq prinsiplari orasidan eng asosiysi juda uzoq vaqt davomida javobgarlik miqdorini maksimal darajada oshirishdan iborat bo'lgan "eng katta javobgarlik qonunga bo'ysinish"dir. V.A Kanke tomonidan modellashtirilgan javobgarlik etikasi, yangi ming yillikda allaqachon G.Yonasning javobgarlik etikasining asosiy tamoyillarini ko'p takrorlaydi, bu esa yangi axloq nazariyasi tushunchalarining o'ziga xos universalligi, zamon ruhini aks ettiruvchi va unga mos bo'lganligini anglatadi. Shu bilan birga, ushbu muallif strukturaviy tahlil bilan shug'ullanmaydi, Yonasning javobgarligi tushunchasi va ba'zi ilmiy imtiyozlari munosabati bilan unga faqat qismlarga murojaat qiladi. Shu sababli, biz uchun nafaqat rekonstruktiv, balki innovatsion tadqiqotlar ham keng va yangi sohalar bo'lib qolmoqda

Адабиётлар / Литература / References

1. Гусейнов А.А. Свобода воли и ответственность (Спецкурс)//История философии. Уч. Пособие для студентов и аспирантов вузов. - М.: Изд-во Феноменология-Герменевтика, 2001
2. Кессиди Ф.Х. Этические сочинения Аристотеля//Аристотель Соч, п. 4-х т. -М.,1984, - Т.4.
3. История этических учений.-М.,2003.
4. Аристотель. Никомахова Этика//Соч.П.4.т.Т.4.-М.:Мысль.,1981.
5. Томашов В.В. Ответственность как экзистенциальная проблема. -М., 1998.
6. Кант И. Метафизика нравов// Соч. 6 т. Т.4.Ч.2.-М.:Мысль,1965.
7. Томашов В.В. Ответственность как экзистенциальная проблема. -М., 1998.
8. А.В.Разин. Этика. Учебник для вузов. М.: Академический Проект, 2006.
9. Канке В.А. Этика ответственности Теория морали будущего.М.,2003.
10. Sobirovich T. B. Philosophical Dialectics of National and Universal Cultural Development //Irish Interdisciplinary Journal of Science & Research (IIJSR). – 2021.
11. Sobirovich T. B. Evolution of ideas and views on the development of democratic society and spiritual renewals //Scientific Bulletin of Namangan State University. – №. 10. – С. 243-250.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

Nº 12/1 (3) – 2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари**” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
мастъалияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:
100070. Тошкент шаҳри, Яққасарой
тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:
scienceproblems.uz@gmail.com
Боғланиш учун телефонлар:
(99) 602-09-84 (telegram).